

Tutoriat 3

Def: $\mathcal{F}$ familie indexată după I (mulțime) = un grafic cu domeniul I .

Not. $\mathcal{F}_i = (i, x) \in \mathcal{F}$ (pereche unică)

Not. $\hat{\mathcal{F}} = (\mathcal{F}_i)_{i \in I}$.

Def. $\bigcup_{i \in I} \mathcal{F}_i$, $\bigcap_{i \in I} \mathcal{F}_i$ se definesc ca fiind reuniunea, respectiv intersecția imaginii ca grafic a lui $\mathcal{F}$.

Produsul cartezian al lui $\mathcal{F} = \{(\varphi_i)_{i \in I} \mid \varphi_i \in \mathcal{F}_i \ (\forall) i \in I\}$.

Acastă mulțime există căci orice element din ea, este element al lui $\mathcal{P}(I \times \bigcup_{i \in I} \mathcal{F}_i)$.

TIPURI DE RELATII BINARE:

Fie A mulțime, R rel. pe A . Scriem xRy pentru $(x, y) \in R$,
($\forall$) x, y . Spunem că R este:

- reflexivă: ($\forall$) $x \in A$, xRx
- simetrică: ($\forall$) $x, y \in A$ cu $xRy \Rightarrow yRx$
- tranzitivă: ($\forall$) $x, y, z \in A$ cu xRy și $yRz \Rightarrow xRz$
- de echivalență: reflexivă + simetrică + tranzitivă
- totală: ($\forall$) $x, y \in A$ avem xRy sau yRx
- antisimetrică: ($\forall$) $x, y \in A$ cu xRy și $yRx \Rightarrow x=y$.
- de ordine parțială: reflexivă + antisimetrică + tranzitivă
- ireflexivă: ($\forall$) $x \in A$ nu avem xRx
- asimetrică: ($\forall$) $x, y \in A$ cu xRy nu avem yRx .

Prop: Fie R rel. tranzitivă pe A . Atunci R ireflexivă ($\Rightarrow$) R asimetrică.

Def: R s.n. rel. de ordine strictă dacă este ireflexivă și tranzitivă.

Prop: Fie A mulțime

- Dacă $\leq$ rel. de ord. parti. pe A și $< \subseteq A \times A$ definită ca $\{(a,b) / a \leq b \text{ și } a \neq b\}$, atunci $<$ este relație de ordine strictă pe A .
- Dacă $<$ rel. de ord. strictă pe A și $\leq \subseteq A \times A$ definită ca $\{(a,b) / a < b \text{ sau } a = b\}$, atunci $\leq$ relație de ordine parțială pe A .

Def: Fie A mulțime, $\leq$ relație de ordine și $S \subseteq A$.

- $m \in A$ este maximul dacă $a \leq m \quad (\forall) \quad a \in A$.
- $m \in A$ este minimul dacă $a \geq m \quad (\forall) \quad a \in A$.
- $m \in A$ este element maximal dacă :

$(\forall) s \in A \text{ cu } m \leq s \Rightarrow s = m$.

- $m \in A$ este element minimal dacă :

$(\forall) s \in A \text{ cu } s \leq m \Rightarrow m = s$.

- $m \in A$ este minorant al lui S dacă $m \leq s \quad (\forall) \quad s \in S$.

- $m \in A$ este majorant al lui S dacă $m \geq s \quad (\forall) \quad s \in S$.

- un element (m) minorant din A pentru S se numește infimul al lui S dacă

$(\forall) y$ minorant al lui S în A , $y \leq m$.

- un element (M) majorant în A al lui S s.n. supremul al lui S dacă :

$(\forall) y$ majorant al lui S în A , $y \geq M$.

Def: $(\forall) x \in A$, clasa de echivalență $[x] = \{y \in A / x \sim y\}$

Prop: 1) $A = \bigcup_{x \in A} [x]$

Dem: " $\supset$ " fie $y \in \bigcup_{x \in A} [x] \Rightarrow (\exists) x_0 \in A$ a.ă. $y \in [x_0] \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow y \in A$ a.ă. $x_0 \sim y$. Deci $\bigcup_{x \in A} [x] \subset A$.

" $\subset$ " fie $x_0 \in A$.

$\sim$ rel. de echiv. $\Rightarrow \sim$ sim. i.e. $x_0 \sim x_0$ $(\forall) x_0 \in A \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow x_0 \in [x_0]$ $(\forall) x_0 \in A \Rightarrow x_0 \in \bigcup_{x \in A} [x]$.

Deci $A \subset \bigcup_{x \in A} [x]$.

În concluzie, $A = \bigcup_{x \in A} [x]$.

2) $[x] = [y] \Leftrightarrow x \sim y$

Dem: fie $[x] = \{a \in A / a \sim x\}$ și $[y] = \{b \in A / b \sim y\}$.

$[x] = [y] \Leftrightarrow (\forall) a \in [x] \Leftrightarrow a \in [y]$

fie $a \in [x] \Leftrightarrow a \in A$ și $x \sim a \Leftrightarrow a \in A$ și $y \sim a$.

Avem $(\forall) a \in [x] : \begin{cases} x \sim a \\ a \sim y \end{cases} \xLeftrightarrow \text{trans} x \sim y$

3) $[x] \cap [y] = \emptyset \Leftrightarrow x \not\sim y \Leftrightarrow [x] \neq [y]$

Dem: Din 2) avem: $[x] = [y] \Leftrightarrow x \sim y$ negăm
 $[x] \neq [y] \Leftrightarrow x \not\sim y$.

Demonstrăm prima echivalență:

" $\Rightarrow$ " $[x] \cap [y] = \emptyset$

P.p. $x \sim y \xRightarrow{\text{sim}} \begin{cases} x \in [y] \\ y \in [x] \end{cases}$

Dar $\sim$ reflexivă $\Rightarrow \begin{cases} x \in [x] \\ y \in [y] \end{cases}$

$\Rightarrow [x] \cap [y] = \{x, y\} \neq \emptyset$.

Deci $x \not\sim y$.

" $\Leftarrow$ " $x \not\sim y$.

P.p. $[x] \cap [y] \neq \emptyset \Leftrightarrow (\exists) a \in [x] \cap [y] \Leftrightarrow a \in [x]$ și $a \in [y]$. $(\Rightarrow)$

$\Leftrightarrow \begin{cases} a \sim x \\ a \sim y \\ a \in A \end{cases} \xRightarrow{\text{sim}} \begin{cases} a \sim x \\ y \sim a \end{cases} \xRightarrow{\text{trans}} x \sim y$ ab.

Deci $[x] \cap [y] = \emptyset$.

Au obținut, $[x] \cap [y] = \emptyset \Leftrightarrow x \not\sim y \Leftrightarrow [x] \neq [y]$.